

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.08.1989, sp. zn. 1 Cz 38/89, ECLI:CZ:NS:1989:1.CZ.38.1989.1

Číslo: 9/1991

Právní věta: Není-li věc zhotovena na zakázku včas, vychází se při výpočtu výše slevy z ceny celé služby, jak byla dohodnuta, a nikoli jen z dílčí ceny odpovídající té části služby, která nebyla dokončena v dohodnuté lhůtě.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.08.1989

Spisová značka: 1 Cz 38/89

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Lhůty, Služby, Smlouva o dílo

Předpisy: 40/1964 Sb. § 269 66/1979 Sb. § 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobci přednesli, že žalovaná stavební organizace pro ně na základě uzavřené smlouvy o zhotovení věci na zakázku provedla kompletní stavbu rodinného domku v P. -S. Termín dokončení stavby byl dohodnut do 31. 12. 1983. Protože v záruční době došlo k popraskání stupňů schodiště, uplatnili žalobci právo na odstranění této vady a žalobou se domáhají realizace uvedeného práva výměnou zmíněných schodišťových stupňů. Kromě toho požadovali slevu z ceny poskytnuté služby ve výši 34 800,- Kčs z důvodu prodlení žalované organizace, neboť stavba rodinného domku nebyla dokončena v dohodnuté době. Konkrétně nebylo provedeno dřevěné obložení, nebyly zhotoveny dřevěné části zábradlí na schodišti a nebyly dodány klíče ke garáži.

Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem rozhodl, že žalovaná organizace je povinna provést výměnu schodišťových stupňů v rodinném domku žalobců čp. 438 v P. -S. do 30 dnů od právní moci rozsudku. Dále bylo vysloveno, že žalovaná organizace je v téže lhůtě povinna zaplatit žalobcům částku 34 800,- Kčs. Žalované organizaci bylo kromě toho uloženo, aby nahradila žalobcům náklady řízení. Své rozhodnutí, pokud šlo o přiznání slevy z ceny služby z důvodu prodlení žalované organizace, odůvodnil soud prvního stupně především zjištěním, že podle zápisu o předání a převzetí stavby nebyl v dohodnuté době proveden obklad sauny dřevem, nebyly provedeny dřevěné části zábradlí na schodišti a nebyly dodány klíče ke garáži. Vzhledem k tomu měli žalobci podle názoru soudu právo na slevu z ceny služby z důvodů prodlení organizace ve smyslu ustanovení § 269 o. z. Pokud šlo o výši této slevy, poukázal soud na vyhlášku č. 66/1979 Sb. /1/, aniž však blíže uvedl, na základě jaké úvahy (výpočtu) dospěl k výši slevy představované částkou 34 800,- Kčs.

K odvolání žalované organizace a obvodního prokurátora, který vstoupil do tohoto řízení, městský soud v Praze svým usnesením zrušil citovaný rozsudek obvodního soudu pro Prahu 9 a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Při posouzení požadavku žalobců na slevu z ceny služby z důvodu prodlení organizace odvolací soud dospěl k závěru, že organizace vzhledem ke zjištěným nedodělkům neprovedla službu včas a žalobcům, kteří trvali na provedení služby, vzniklo právo na slevu z ceny podle ustanovení § 269 o. z. Protože však žalovaná organizace převážnou část rodinného domku zhotovila v dohodnuté lhůtě, a tedy včas, přičemž žalobci stavbu s výše uvedenými nedodělkami od žalované organizace převzali, dovodil odvolací soud, že při výpočtu slevy z ceny z důvodu prodlení nelze vycházet z ceny celé poskytnuté služby, ale jen z ceny toho, co nebylo zhotoveno v dohodnuté době.

Stížnost pro porušení zákona, jejímž rozsahem a důvody je Nejvyšší soud České republiky vázán (§ 242 odst. 1 o. s. ř.), vytýkala zrušovacímu usnesení odvolacího soudu pouze to, že odvolací soud vycházel z nesprávného právního názoru, pokud dovodil, že byla-li převážná část rodinného domku zhotovovaného na zakázku zhotovena včas a objednatel převzal rodinný domek s těmito nedodělkami, je při výpočtu slevy z ceny služby z důvodu prodlení nutno vycházet pouze z ceny uvedených nedodělků (tzn. částí rodinného domku, které nebyly zhotoveny včas).

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v této stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČR, tak, že tímto usnesením odvolacího soudu byl v uvedeném rozsahu porušen zákon.

Z odůvodnění:

Jestliže organizace uzavře s občanem platnou smlouvu o zhotovení věci na zakázku (§ 263 a násl. o. z.) a neprovede službu v dohodnuté lhůtě, má občan (za předpokladu, že trvá na provedení služby) podle ustanovení § 269 o. z. právo na slevu z ceny. Podmínky a rozsah slevy blíže stanoví § 5 vyhlášky č. 66/1979 Sb. /2/.

Pro vznik práva občana na slevu z ceny podle ustanovení § 269 o. z. není přitom rozhodující, zda a jaká část služby byla provedena včas. Jestliže služba nebyla v platně dohodnuté lhůtě dokončena, tzn. nebylo poskytnuto celé dohodnuté plnění, ocitá se organizace uplynutím sjednané lhůty v prodlení a občan má ve smyslu ustanovení § 269 o. z. právo na slevu z ceny z důvodu tohoto prodlení. Z uvedeného vyplývá, že není-li při zhotovení věci na zakázku ve stanovené lhůtě zhotovena některá součást zhotovované věci, je třeba vycházet z toho, že dohodnutá věc nebyla zhotovena včas. Není přitom právně významné, zda organizace ve lhůtě zhotovila podstatnou nebo převážnou část dohodnuté věci. Právní význam z hlediska včasnosti poskytnutí služby (§ 268 odst. 1 o. z.) a z hlediska posouzení vzniku práva občana na slevu z ceny podle ustanovení § 269 o. z. nemá bez dalšího ani okolnost, že občan (např. při zhotovení rodinného domku na zakázku) věc, která nebyla dokončena v dohodnuté lhůtě, od organizace v tomto nedokončeném stavu převzal. K prodlení organizace s poskytnutím služby by však nedošlo, pokud by opožděné provedení služby bylo vyvoláno prodlením občana s poskytnutím požadované potřebné součinnosti ve smyslu ustanovení § 277 o. z. (srov. č. 12/1989 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 67 a násl.).

Z ustanovení § 269 o. z. a § 5 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 66/1979 Sb. /2/ vyplývá, že není-li věc zhotovena na zakázku včas, vychází se při výpočtu výše slevy z ceny celé služby, jak byla dohodnuta (jestliže bylo dohodnuto zhotovení rodinného domku jako celku, tedy z ceny zhotovení celého rodinného domku), a nikoli jen z dílčí ceny odpovídající té části služby, která nebyla dokončena v dohodnuté lhůtě. Ani z hlediska výše slevy z ceny z důvodu prodlení proto není rozhodné, jaká část zhotovované věci nebyla zhotovena v dohodnuté lhůtě. Na výši slevy z ceny podle ustanovení § 269 o. z. není ovšem bez dalšího vliv ani okolnost, že občan převzal věc od organizace v nedokončeném stavu.

To znamená, že bylo-li v posuzované věci zjištěno, že žalovaná organizace v dohodnuté lhůtě

nezhotovila určité části zhotovovaného rodinného domku, bylo na soudu, aby při výpočtu slevy z ceny z důvodu prodlení vycházel z ceny celé účastníky dohodnuté služby a postupoval způsobem upraveným v ustanoveních § 5 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 66/1979 Sb. /2/, přičemž pro stanovení výše této slevy nebylo podstatné, že žalovaná organizace v dohodnuté lhůtě zhotovila převážnou část zhotovovaného rodinného domku a že žalobci tento rodinný domek od žalované organizace převzali ještě předtím, než byly zmíněné nedodělky napraveny.

Protože odvolací soud vycházel při rozhodování, pokud šlo o výpočet slevy z ceny z důvodu prodlení, z nesprávného právního názoru, porušil svým usnesením v tomto rozsahu zákon v ustanoveních § 269 o. z. a § 5 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 66/1979 Sb. /2/.

Poznámky pod čarou:

- 1) Ve Slovenské republice viz vyhlášku č. 67/1979 Sb.
- 2) ve Slovenské republice vyhlášky č. 67/1979 Sb.